Kia Szutkiewicz
Stockholm

”Dear Institute…” Candid Commentaries From Candidates in Psychoanalytic Training

Redaktör: Himanshu Agrawal

”Dear Institute…” är som klippt och skuren för detta nummer av Mellanrummet då vi belyser temat *”Att vara och bli psykoterapeut”*. Vi alla har relationer till våra utbildningsinstitut. Läsare som är studenter eller seniora behandlare, eller både och, kan säkert känna igen sig i många av bokens texter. Barn- och ungdomspsykoterapi i Norden och våra utbildningsinstitut har starka band till den klassiska Europeiska psykoanalysen och de mest betydelsefulla teoretikerna som utvecklade förståelsen för barns och ungas inre världar. Företrädare som Melanie Klein, Donald W. Winnicott och Anna Freud samt deras efterföljare influerar alltjämt det psykoterapeutiska arbetet med barn och unga och de nordiska utbildningsinstitutionerna i hög grad.

”Dear Institute…” är en uppföljare till Fred Buschs bok *”Dear Candidate”* (2021). Den första boken innehöll råd från etablerade analytiker till yngre kandidater. Den här boken vänder på perspektivet och kandidaterna öppnar sig och delar med sig av reflektioner och erfarenheter direkt till institutionerna. Det är en bok som berör många viktiga teman som aktualiseras inom den och mellan dem som är under utveckling, den typ av utveckling eller transformation som kommer av nya lärdomar och erfarenheter. Erfarenheter av grupprocesser, egna inre processer och fördjupade dialoger.

Boken kan, precis som utgivaren Routledge uttrycker det, beskrivas som ett högt och gan-

Copyright. Alla rättigheter förbehållna. Mångfaldigandet av innehållet, annat än för privat bruk, är enligt lag om upphovsrätt (1960:729) förbjudet utan medgivande av redaktionen.
Ansvarig utgivare: Respektive författare/Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi (IBUP). Original: mbj.

ska sårbart rop inifrån psykoanalytisk utbildning just nu. Den består av 40 brev skrivna av kandidater i psykoanalysutbildning från länder över många delar av världen. De skriver direkt till sina egna institut, till sina lärare och handledare – och kanske till kandidater som skall gå i deras fotspår framöver. ”Kära institut, så här känns det för oss att bli formade av er”. De berättar om vad som hjälpt dem att mogna som kliniker och som människor, och om vad som känts som hinder för dem.

”Dear Institute…” är mer än en berättelse om instituten och kandidaterna. Boken presenterar brev författade i olika världsdelar och utgör vittnesmål om levnadsomständigheters påverkan, det kulturella fältet och hur miljön bidrar till att forma oss. Latinamerika. Europa. Mellanöstern. Nordamerika. Asien. Kandidaterna skriver i sina brev om hur lokal verklighet tränger in i det analytiska arbetet. Krig. Migration. Kolonialt arv. Polisvåld. Homofobi. Ekonomisk kollaps. Det betyder att utbildning inte kan vara så neutral som man kanske kan försöka sträva efter. Den är alltid präglad av var den sker och både lärare och studenter påverkas av sina sammanhang. Kandidaten i Buenos Aires har nog andra frågor än kandidaten i Tel Aviv. Kandidaten i Stockholm kanske kan ha andra rädslor än kandidaten i Tokyo. Allt utifrån vad som pågår politiskt, geogrrafiskt, kulturellt och ekonomiskt i de respektive geografiska områdena.

Att bli psykoanalytiker beskrivs av många av brevskrivarna som en konfliktfylld process – precis som livet också är det. Kanske kan delar av de presenterade erfarenheterna av utbildningssammanhangen sammanfattas, trots den rika variationen; ”Jag älskar psykoanalysen. Jag lägger mitt liv i den. Den utgör ett ideal för mig. Jag låter mig synas inför och granskas av handledare, lärare, min egen analytiker och även av analysanderna. Jag öppnar mig och sluter mig omväxlande inför allt detta. Jag känner mig ibland buren. Jag känner mig ibland utnyttjad. Ni säger att psykoanalysen är en lära om mångsidighet, ärlighet och frihet. Men jag märker ändå närvaron av tystnad, hierarki och rädsla i ert eget hus (eller snarare vårt eget hus). Hur ska jag lita på en tradition som inte kan titta på sin egen skugga? Det är inte någon kylig eller strikt intellektuell teori. Det är en intensiv erfarenhet på kroppsnivå, på cellnivå och jag förvandlas samtidigt som jag förblir mig själv.”

Kandidater berättar om ångest inför utvärderingar. Om tvivel och det upplevda hotet att bli stoppad från examen. Om att gå i analys fyra gånger i veckan och räkna varje timme i pengar, om kraven på att klara sig utan ekonomisk kompensation (i stunden och i framtiden) för de stora insatserna. Om hur lojalitet ibland kan verka viktigare för institutet än klinisk kvalitet och den emotionella press den omständigheten innebär för en del kandidater.

Kandidaterna vill behålla det som gör psykoanalysen unik. Tiden. Fördjupningen. Allvaret inför det inre livet.

Tacksamhet för lärdomarna och ”gåvorna” blandad med önskan om förändring och ett öppnare klimat präglar denna intressanta och mycket känslosamma bok.

Flera av brevskrivarna återkommer till erfarenheten av vår kollektiva sårbarhet och våra olika reaktioner i samband med Covid 19-pandemin. Hållandet och gemenskapen i utbildningssituationerna hotades och instituten gjorde stora ansträngningar att åstadkomma digitala mötesplatser och upprätthålla kontinuiteten. I ett så sårbart sammanhang som psykoanalytikerutbildning utgör blev vår utsatthet och den faktiska bristen på kontroll vi alla delar verkligen satt under lupp. Jag är säker på att denna erfarenhet kommer att prägla både samhället, psykoanalysen och vårt kollektiva omedvetna lång tid framöver och utgöra en påminnelse om vår skörhet men

MELLANRUMMET © 2025 CC BY-NC-ND • ISSN 2000-8511 • WWW.MELLANRUMMET.NET • INFO@MELLANRUMMET.NET
Copyright. Alla rättigheter förbehållna. Mångfaldigandet av innehållet, annat än för privat bruk, är enligt lag om upphovsrätt (1960:729) förbjudet utan medgivande av redaktionen.
Ansvarig utgivare: Respektive författare/Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi (IBUP). Original: mbj.

också om vår styrka, både som gruppmedlemmar och som individer. Psykoanalysen tar fasta på att människan är både mycket sårbar och mycket kraftfull. Den dubbelheten återkommer i brevskrivarnas skildringar genom hela boken.

Jag vill särskilt lyfta fram de två nordiska bidragen från Helsingfors och Stockholm, eftersom Mellanrummet är just en nordisk tidskrift. Båda kandidaterna har i skrivande stund hunnit bli färdiga psykoanalytiker och fullvärdiga medlemmar i den svenska respektive den finska föreningen.

Den finska kandidaten Maria Lival-Juusela beskriver hur psykoanalysen i Finland startade 1964 i samband med att analytiker som utbildat sig utomlands återvände till hemlandet och bildade en grupp som fick statusen ”study group” inom International Psychoanalytical Association. Veikko Tähkä valdes till ordförande, Henrik Carpelan till sekreterare och Donald W. Winnicott blev utsedd till extern sponsor. Lival-Juusela beskriver således kopplingen till den internationella psykoanalysen som tack vare en liten grupp finska pionjärer fått fäste i huvudstaden Helsingfors. I Finland är psykoanalysen främst koncentrerad Helsingforsregionen. Det finns dock analytiker i andra städer som Åbo, Tammerfors, Uleåborg och Kuopio. Tillgången till analys, handledning och nätverk är naturligtvis beroende av geografiska förhållanden. Hon belyser därmed en konkret maktfråga, som nog kan vara allmängiltig snarare än typiskt finsk. De som bor och har sin verksamhet nära centrum har lättare att få stöd och bli synliga. Lival-Juusela beskriver i känslosamma ordalag aspekter av glädje och lekfullhet sammanhängande med utbildning och det kliniska arbetet. Den (oundvikliga?) maktobalansen som finns mellan kandidat och institution är en av huvudpoängerna genom hela boken och Lival-Juuselas brev belyser också detta förhållande genom personliga exempel och reflektioner. Liksom många andra brevskrivare målar hon bilden av relationen mellan kandidat och institut som ett derivat härlett ur både omsorg och kontroll.

Den svenska kandidaten Eva Christina Tillberg inleder med en beskrivning av Svenska Psykoanalytiska Föreningens historik. Föreningen grundades 1934 men är sedan 2010 en ny förening bestående av två tidigare självständiga organisationer. Efter sammanslagningen med Psykoanalytiska Sällskapet, som grundades 1968, utgör föreningen idag en kropp med ungefär 175 färdiga analytiker och runt 30 kandidater. Fusionen av två organisationer kan kanske ses som ett tydligt exempel på att förändring är möjlig när överlevnaden kräver det. Tillberg betonar det kyliga klimatet för psykoanalys och psykoanalytisk psykoterapi som råder i Sverige och hur risken att det analytiska perspektivet går förlorat bidrog till hennes beslut att påbörja utbildningen. Hon berättar om den omvälvande utbildningsprocessen som präglats av transformation på olika nivåer. I likhet med andra brevskrivare vittnar Tillberg om hur Covid 19-pandemins utbrott och spridning kom att påverka strukturerna för utbildning och arbete på ett omvälvande sätt. Den ensamhet som ingår i det analytiska arbetet blev påtaglig. Prematurt fick kandidaterna uppleva brist på det fysiska hållande och den närvaro som utgör en så viktig grund för den analytiska processen.

Boken präglas av kandidaternas passion och allvarsamhet, breven är känsliga och utlämnande. Den bild jag skapar mig under läsningen av dessa unika och viktiga brev från analytiker i vardande är en bild av kärlek till själva arbetet, närvaron i den inre världen och den yttre verkligheten samt i mellanrummet i *”The Transitional Space”*. Långsamheten, fördjupningen, eftertänksamheten, allvaret i överföringen och drömarbetet samt förmågan att verkligen lyssna.

MELLANRUMMET © 2025 BY-NC-ND • ISSN 2000-8511 • WWW.MELLANRUMMET.NET • INFO@MELLANRUMMET.NET
Copyright. Alla rättigheter förbehållna. Mångfaldigandet av innehållet, annat än för privat bruk, är enligt lag om upphovsrätt (1960:729) förbjudet utan medgivande av redaktionen.
Ansvarig utgivare: Respektive författare/Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi (IBUP). Original: mbj.

Jag vill varmt rekommendera *"Dear Institute…"* till alla som är intresserade av psykoanalytisk och psykoterapeutisk utbildning. Boken utgör ett värdefullt dokument och vittnesmål om varierande erfarenheter inifrån en lång rad utbildningsinstitut i olika delar av världen.

Referenser

Himanshu Agrawal (Ed.). (2024). *"Dear Institute…" Candid Commentaries From Candidates in Psychoanalytic Training.* London, Routledge/Taylor & Francis Group. https://doi.org/10.4324/9781003465409

Fred Busch (Ed.). (2021). *Dear Candidate: Analysts from around the World Offer Personal Reflections on Psychoanalytic Training, Education, and the Profession.* London, Routledge/Taylor & Francis Group.

Bokanmälan

Kia Szutkiewicz
Redaktionen, Stockholm

MELLANRUMMET © 2025 BY-NC-ND • ISSN 2000-8511 • WWW.MELLANRUMMET.NET • INFO@MELLANRUMMET.NET
Copyright. Alla rättigheter förbehållna. Mångfaldigandet av innehållet, annat än för privat bruk, är enligt lag om upphovsrätt (1960:729) förbjudet utan medgivande av redaktionen.
Ansvarig utgivare: Respektive författare/Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi (IBUP). Original: mbj.